

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра англійської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Олександр ГОЛОВКО

“ _____ ” _____ 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
ЛІТЕРАТУРА КРАЇНИ, МОВА ЯКОЇ ВИВЧАЄТЬСЯ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 03 – гуманітарні науки
спеціальність 035 – філологія
освітня програма англійська мова та література і переклад та друга
іноземна мова
спеціалізація 035.041 германські мови та літератури (переклад включно)
вид дисципліни за вибором
факультет іноземних мов

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

“26 ”__серпня__ 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: ШЕВЧЕНКО Ірина Семенівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри методики та практики викладання іноземної мови

Програму схвалено на засіданні кафедри методики та практики викладання іноземної мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від 26 серпня 2022 року, протокол № 10

Завідувач кафедри методики та практики викладання іноземної мови

Анастасія ПТУШКА

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) Англійська мова та література і переклад

Юлія МАТЮХІНА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від “_26 ” серпня 2022 року, протокол № 5

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Англо-американська література в культурному просторі України” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалаврів, напрямку «філологія», спеціальності «035 філологія», спеціалізації «035.041 Германські мови і література (переклад включно)», перша – англійська.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Мета** викладання навчальної дисципліни є

- 1) ознайомлення студентів – майбутніх викладачів і перекладачів з основними етапами розвитку британської та американської літератур та їх україномовних перекладів;
- 2) формування фундаментальних уявлень про головні тенденції і напрями в британській та американській літературах;
- 3) розуміння ролі і характеру функціонування британської та американської літератур в культурному просторі України
- 4) виопрацювання навичок і вмінь аналізу англо-українського перекладу текстів, пов’язаних з художньою літературою.

1.2. Основні **завдання** вивчення дисципліни:

- 1) охарактеризувати основні етапи літературного процесу у Великій Британії та США; показати і проаналізувати зв’язки між розвитком британської та американської літератур і національним історичним, соціальним, загальнокультурним контекстом України;
- 2) знати тенденції розповсюдження англійської та американської літератури в культурному просторі України.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

необхідний для роботи з англійськими художніми текстами лексичний мінімум, літературознавчу термінологію, слова-реалії, екзотизми художньої літератури тощо;

вміти застосовувати отримані теоретичні і практичні знання для аналізу англо-українських перекладів художньої літератури.

1.3. Кількість кредитів: **5**

1.4. Загальна кількість годин: **150**

1.5. Опис навчальної дисципліни
Вибіркова
Заочна форма навчання
Рік підготовки
4-й
Семестр
7-й
Лекції
10 год.
Самостійна робота
140 год.
Вид контролю:
Іспит

1.6. Заплановані результати навчання

А) Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики та перекладу) під час виконання професійної діяльності або навчання, що передбачає вдале обґрунтування власних висновків, а також застосування положень і методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов.

Б) Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність працювати в команді та автономно, взаємодіяти з керівництвом, колегами та партнерами.

ЗК3. Здатність до пошуку, аналізу і оцінки інформації, необхідної для вирішення професійного та особистісного розвитку. Набуття навичок з інтерпретування інформації в усній формі, перекладання та реферування її письмово.

ЗК4. Здатність вільно спілкуватися державною мовою (усно і письмово).

ЗК5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для вдосконалення професійної діяльності.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях з урахуванням міжкультурних аспектів комунікації.

ЗК9. Здатність спілкуватися англійською та другою іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою.

ЗК13. Здатність розуміти і поважати різноманітність і мультикультурність суспільства.

В) Фахові компетентності:

ФК5. Здатність до збирання й аналізу, систематизації фактів про основні періоди розвитку літератури країн мов, що вивчаються.

ФК6. Здатність професійно застосовувати накопичені знання з порівняльного дослідження англійської й української мов, вільно й ефективно оперувати спеціальною (мовознавчою, літературознавчою, перекладознавчою) термінологією для розв'язання професійних завдань. Здатність структурувати та оформляти результати дослідження згідно з вимогами до кваліфікаційних робіт у галузі лінгвістики, перекладу, методики викладання іноземних мов.

ФК7. Здатність працювати з художніми та літературними текстами, а також текстами офіційно-ділової і вузькогалузевої спрямованості, Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією.

ФК14. Здатність робити аналіз текстів з соціокультурним забарвленням, знаходити специфічну лексику й лексико-граматичні конструкції, притаманні мовам, що вивчаються

Згідно з вимогами стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 Філологія, студенти повинні досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН2. Здійснювати пошук і використання інформації, необхідної для ефективного виконання професійних завдань, професійного і особистісного розвитку: добирати інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами

ПРН3. Володіти основними традиційними і сучасними методами і засобами отримання, зберігання, переробки інформації; працювати з комп'ютером як засобом управління інформацією; працювати з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах.

ПРН6. Здійснювати мовну діяльність державною та іноземними мовами відповідно до цілей і ситуації спілкування в рамках тієї чи іншої діяльності.

РН15. Дотримуватися правил академічної доброчесності, етичних та моральних принципів, що сприяють ефективному міжмовному та міжкультурному спілкуванню.

РН17. Здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів; здійснювати порівняльний аналіз державної мови та мов, що вивчаються на лексичному, граматичному та стилістичному рівнях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1.

Вступ. Уведення англійської літературознавчої термінології. Поняття про історію літератури як про систему жанрових взаємодій та її завдання. Тенденції розповсюдження англійської та американської літератури в культурному просторі України.

Тема 1.1. Історичний контекст британської літератури. Поняття та хронологія британської літератури. Література давньоанглійського періоду (500-1100): стародавня англійська поезія та проза; формування епосу; англосаксонський епос «Беовульф».

Література британського середньовіччя (1100-1400). Історичний контекст. Середньовічна англійська поезія та проза. Середньовічний лицарський роман: Т. Мелорі «Смерть Артура». У. Ленгленд і Дж. Чосер.

Тема 1.2. Література британського відродження. Поняття про гуманізм і Реформацію; Т.Мор. Єлизаветинський вік. Англійська сонетна творчість. Спадок Е. Спенсера, В. Шекспіра. Розквіт британської драми. Творчість попередників В. Шекспіра: жанрова своєрідність ренесансної традиції (К. Марлоу) і високої комедії Відродження (Дж. Лілі). Творчість В. Шекспіра. Вивчення монологу «Бути чи не бути» і аналіз його українських перекладів. Історичний контекст. Англійська поезія 17 століття: огляд (поети-метафізики та поети-роялісти). Дж. Донн. Якобінська драма. Дж. Мільтон. Провідні прийоми українських перекладів текстів англійського середньовіччя і відродження.

Література періоду реставрації, неокласицизм, вік Джонсона (1660-1784).

Історичний контекст. Загальна характеристика неокласичного періоду. Дж. Драйден. Проза і драма періоду Реставрації (В. Конгрів). Дж. Баньян, С. Пепіс. Сатира (Дж. Свіфт, А. Поуп, Дж. Аддісон, Р. Стіл). Розвиток роману: Д. Дефо, Г. Філдинг. С. Джонсон та джонсонівський гурток (О. Голдсміт, Р.Б. Шерідан, Дж. Бозвелл). Провідні прийоми українських перекладів текстів 17 ст.

Тема 1.3. Література романтизму (1784-1832). Історичний контекст. Англійський сентименталізм. Творчість В. Блейка та Р. Бернса. Романтична поезія (В. Вордсворт, С. Кольрідж, Дж. Байрон і П.Б. Шеллі). Романтична проза: готичний роман, есеї (Ч. Лем). Творчість Дж. Остін та У. Скота. Рання Вікторіанська література (1832-1870). Історичний контекст. Вікторіанський роман. Творчість Ч. Діккенса, У.М. Теккерея, Ш. Бронте. Провідні прийоми українських перекладів англомовної поезії.

Тема 1.4. Пізня Вікторіанська література (1870-1901). Поезія: А. Теннісон, М. Арнольд, Р. Браунінг, Р. Кіплінг, проза: Дж. Еліот, Т. Харді, Р.Л. Стівенсон. Розвиток англійської драми: О. Уайльд, Дж.Б. Шоу. Література першої половини 20-го сторіччя (1901-1939). Історичний контекст. Модернізм в поезії та прозі (Дж. Джойс, В. Вульф, Д.Г. Лоренс, Т.С. Еліот, О. Гакслі, Дж. Орвел). Провідні прийоми українських перекладів текстів Вікторіанської літератури.

Тема 1.5. Напрямок розвитку літератури після 2-ої Світової Війни. Англійська п'еса. Новий реалізм. Постмодернізм. Нові жанри. Британська поезія та проза кінця 20-го сторіччя – основні напрямки розвитку. Провідні прийоми українських перекладів текстів сучасної англійської літератури.

Розділ 2.

Тема 2.1. Уведення культурознавчої термінології США. Зародження американської літератури. Колоніальна експансія в Новий Світ. Література раннього колоніального періоду. Перші літописці американських колоній. Література теократичного табору. Зародження світської літератури.

Тема 2.2. Витоки демократії та письменники революційного періоду. Загальний характер американського Просвітництва. Публіцистика.

Тема 2.3. Література молодого вільного нації. Загальна характеристика і особливості американського романтизму. Проблеми створення національної літератури і її зв'язок з проблемою формування національної самосвідомості. Роль малих жанрових форм в

процесі форм національної традиції. Провідні прийоми українських перекладів текстів американських романтиків та досягнення адекватності в українських перекладах назв американських та амеріндіанських реалій. Трансценденталізм. Філософія трансценденталізму і її роль в розвитку американської самосвідомості.

Тема 2.4. Реалізм в американській літературі. Наслідки Громадської війни для літературного процесу в Америці. Регіоналізм. Натуралізм.

Тема 2.5. Американська література ХХ - ХХІ століття. Література Першої та Другої світових війн та Великої депресії. Літературне відбиття американської мрії. Тенденції розвитку американської літератури після Другої світової війни. Література ХХІ століття. Провідні прийоми українських перекладів текстів сучасної американської літератури.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Денна форма (дистанційна)			
	Усього	у тому числі		
л		сем	сп	
1	2	3	4	5
Розділ 1				
Тема 1.1.	21	1		20
Тема 1.2.	21	1		20
Тема 1.3.	1	1		20
Тема 1.4.	21	1		20
Тема 1.5.	21	1		20
Разом за розділом 1	105	5		100
Розділ 2				
Тема 2.1.	9	1		8
Тема 2.2.	9	1		8
Тема 2.3.	9	1		8
Тема 2.4.	9	1		8
Тема 2.5.	9	1		8
Разом за розділом 2	45	5		40
Усього годин	150	10		140

4. Темі лекційних занять

№	Тема	Кількість годин
Розділ 1		
	Вступ.	1
	Тема 1.1. Література давньоанглійського періоду і британського середньовіччя	1
	Тема 1.2 Література Відродження, Реставрації і Неокласицизму	1
	Тема 1.3 Романтизм та рання вікторіанська література	1
	Тема 1.4 Пізня вікторіанська література та література модернізму до 2-ої Світової війни	1
	Тема 1.5 Британська література після 2-ої світової війни та сучасна британська література	1

Розділ 2		
	Тема 2.1. Зародження американської літератури.	1
	Тема 2.2. Витоки демократії та письменники революційного періоду.	1
	Тема 2.3. Література молоді вільної нації. Трансценденталізм	1
	Тема 2.4. Реалізм в американській літературі кінця 19 століття	1
	Тема 2.5. Американська література XX – XXI століття.	1
	Загалом	10 год

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
	<i>Розділ 1</i>	
	Вступ. Тема 1.1. Література давньоанглійського періоду і британського середньовіччя	20
	Тема 1.2 Література Відродження, Реставрації і Неокласицизму	20
	Тема 1.3 Романтизм та рання вікторіанська література	20
	Тема 1.4 Пізня вікторіанська література та література модернізму до 2-ої Світової війни	20
	Тема 1.5 Британська література після 2-ої світової війни та сучасна британська література	20
	Разом за Розділом 1	100
	<i>Розділ 2</i>	
	Тема 2.1. Зародження американської літератури.	8
	Тема 2.2. Витоки демократії та письменники революційного періоду.	8
	Тема 2.3. Література молоді вільної нації. Трансценденталізм	8
	Тема 2.4. Реалізм в американській літературі кінця 19 століття	8
	Тема 2.5. Американська література XX – XXI століття.	8
	Разом за Розділом 2	40
	Загалом	140 год

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено програмою

7. Методи навчання

1. Комунікативний метод (мозковий штурм, інтерактивна лекція)
2. Викладання з підтримкою (scaffolding) – демонстрація з Power Point
3. Робота з підручником, електронним конспектом лекцій
4. Аудіометод, відеометод

8. Методи контролю

Метод письмового контролю: **поточні контрольні роботи** за розділами 1, 2 (множинний вибір), Обсяг – 30 запитань, на кожне 3 відповіді до вибору. Час виконання – 15 хвилин (Google class) .

2. **Підсумкова письмова робота** – тест у формі множинного вибору. Обсяг – 40 запитань, на кожне 3 відповіді до вибору. Час виконання – 20 хвилин.

9. Схема нарахування балів

Види навчальної діяльності			Сума балів
Поточне тестування		В. Підсумковий семестровий контроль (іспит)	
А. Проміжна письмова роботи за розділом 1 30 балів	Б. Проміжна письмова роботи за розділом 2 30 балів	40 балів	100 балів

Критерії оцінювання та бали:

Оцінювання складається з двох компонентів: робота в семестрі (60 балів); іспит (40 балів).

Робота в семестрі. Студент отримує бали за дві проміжні письмові тести (А, Б –по 30 балів).

А, Б. Бали за проміжну контрольну роботу студента нараховуються відповідно до результатів формалізованого тесту – обрання однієї правильної відповіді із трьох.

Правильних відповідей 90 – 100% – 30 балів;

Правильних відповідей 80 – 90% – 27 балів;

Правильних відповідей 70 – 80% – 24 балів;

Правильних відповідей 60 – 70% – 21 балів;

Правильних відповідей 50 – 60% – 18 балів;

Правильних відповідей 40 – 50% – 15 балів;

Правильних відповідей 30 – 40% – 12 балів;

Правильних відповідей 20 – 30% – 9 балів;

Правильних відповідей 10 – 20% – 6 балів;

Правильних відповідей 0 – 10% – 3 балів.

При порушенні академічної доброчесності робота не зараховується.

Письмова підсумкова робота.

Параметри оцінювання письмової підсумкової роботи

Тест з теоретичних питань (множинний вибір)		
Кількість питань	Кількість виборів на кожне питання	Час на виконання
40	3	20 хвилин

В. Бали за підсумкову контрольну роботу студента нараховуються відповідно до результатів формалізованого тесту – обрання однієї правильної відповіді із трьох.

(максимальна кількість балів – 40, мінімальна - 20)

Правильних відповідей 90 – 100% – 40 балів;

- Правильних відповідей 80 – 90% – 36 балів;
 Правильних відповідей 70 – 80% – 32 балів;
 Правильних відповідей 60 – 70% – 28 балів;
 Правильних відповідей 50 – 60% – 24 балів;
 Правильних відповідей 40 – 50% – 20 балів.

Студент, що набрав менше 20 балів, не одержує оцінку за іспит і повинен переписати підсумковий тест у термін, встановлений деканатом.

Загальна підсумкова оцінка встановлюється як сума значень А, Б, В.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Shevchenko I.S. English Literature for Interpreters. Шевченко І.С. Англійська література для перекладачів (англійською мовою) Х.: ХНУ, 2010. 257 с.
2. Shevchenko I.S. American Literature for Interpreters. Шевченко І.С. Англійська література для перекладачів (англійською мовою) Х.: ХНУ, 2014. 124 с.
3. Highlights of American Literature: based upon a core manuscript. Carl Bode & Curry Dean (Eds.). Washington : U.S. Department of State, 2005. 288 p.
4. High, Peter B. An Outline of American Literature. Longman, 2008. 256 p.
5. The American Tradition in Literature/ ed. G. Perkins, B. Perkins. 8th ed., shortered. Boston; NewYork; St.Louis; SanFranciscoetc.: McGraw-Hill, 1994. XXXI, 2115 p.
6. The Norton anthology of American literature.Vol.A-E. Nina Baym (Ed.), 6th ed. NewYork; London :Norton, 2003. 4053 p.
7. An Outline of English Literature / Ed. P. Rogers. Oxford, NY: Oxford Univeresity Press, 1998. 301 p.
8. The Wordsworth Companion to English Literature. I. Ousby (Ed.). Cambridge: Cambridge University Press, 1992. 1036 p.

Допоміжна література

1. Adventures in American literature. Early, James, Freier, Robert, Ellison, Emily, et al.(Eds.). New York; Chicago; San Francisco: Harcourt Brace Jovanovich, 1973. XVII, 884 p.
2. Andrew Sanders. The Short Oxford History of English Literature. Clarendon Press. Oxford. 1996.
3. Fiction: anintroductiontotheshortstory: / ed.Gordon, JaneBachman, Kuehner, Karen. Lincoln wood : NTC Publishing Group, 1999. X, 774 p.
4. The American short story. Lincoln wood: National Textbook Company, 2000. 300 p.
5. The Best American Short Stories of the Century. Updike, John, Kenison, Katrina, Updike, John (Eds.). Boston; New York : Mifflin, 1999. XXIV, 776 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. English Literature / The Hutchinson Multimedia Encyclopaedia, 1998.
2. English Literature / Microsoft Bookshelf Reference Library, 1998.
3. The Internet Public Library. Electronic Resource. – Access: <http://ipl.sils.umich.edu/>
4. <http://www.top20americanliterature.com/>
5. http://listoflists.com/Top/Arts/Literature/World_Literature/American_Literature/
6. <https://www.coursera.org/learn/modern-american-poetry>
7. <https://www.coursera.org/learn/modpo>